SDSS ...skega 11, Ljubljana
... SPREJELA POŠTA
Dan: 14-12-1994
Številka | Prevzel | Priloge
1857

Gospod
Janez JANŠA
publicist
Socialdemokratska stranka Slovenije
Komenskega ul. 11
61000 LJUBLJANA

S posebnim zanimanjem sem prebral vašo najnovejšo knjigo "Okopi", ki pomeni upoštevanja vreden prispevek k novejši slovenski historiografiji. Mnoge podtake sem tako prvič prebral prav v vaši knjigi, (npr. o misteriozni vlogi Nika Kavčiča v procesu politične "tranzicije".)

Dovolite mi, da vam kot komentar k škandalu v zvezi z "odvzemom orožja", (181. in 200. stran), pošiljam svoje pričevanje, ki sem ga kot bralec, napisal za dnevnik "Delo", dne 31/8-1993, vendarle ga uredništvo ni objavilo!

V dogajanju pred napovedanim srbskim maršom na Ljubljano, sem bil kot predsednik skupščine, na katerm ozemlju naj bi se le ta "zgodil", politično zelo aktiven. Med drugim sem na tedanje Predsedstvo RS naslovil "delegatsko vprašanje", ali namerava uporabiti svoje ustavne pristojnosti in aktivirati slovensko TO, da bi fizično preprečili prihod Srbov na ozemlje Republike Slovenije in onemogočili nasilno zrušitev ustavnega reda.
Pripominjam, da na to vprašanje nikoli nisem dobil odgovora, čeprav bi ga po veljavnem skupščinskem poslovniku moral.

Nedopustno je, da novo državno vodstvo Slovenije, izvoljeno na prvih pluralističnih volitvah spomladi 1990, od predhodnega režima ni bilo informirano, da je obstajala latentna nevarnost razorožitve TO. Če bi to storilo, bi se prav gotovo izognili inkriminiranemu odvzemu orožja.

Sprejmite moje pozdrave!

Ljubljana, 13. decembra 1994

Borut Plavšak, dipl. phil.

SLOVENSKA TO RAZOROŽENA ŽE NOVEMBRA 1989!

Ob ponovni oživitvi javne polemike o razorožitvi slovenske teritorialne obrambe, ki jo je maja 1990 zahrbtno izvedla tedanja jugoarmada, je vredno opozoriti, da to ni bil prvi tak poskus, saj je bila podobna poteza napravljena že pol leta pred tem.

Kot je znano, so Srbi s Kosova za 1. december 1989 napovedali svoj pohod na Ljubljano, da bi v proslulem stilu "jugurt revolucije" (tako kot pred tem v Titogradu in Novem Sadu) vrgli tedanji režim v Sloveniji in ga nadomestili z novim, po svoji podobi.

Tudi na pritisk do skrajnosti vznemirjene slovenske javnosti, je bila 27. novembra 1989 sklicana izredna seja vseh zborov republiške skupščine, ki sem ji kot predsednik skupščine občine Ljubljana Center in delegat v zboru občin prisostvoval.

V pavzi, po burni parlamentarni razpravi, sem kontaktiral predsednika občinskega izvršnega sveta Borisa Platovška, ki me je obvestil o najnovejšem dogajanju.

Občinski štab Teritorialne obrambe Ljubljana Center je to dopoldne želel vrniti v skupna skladišča ljubljanske TO v Šentvidu orožje, ki ga je imela neka naša enota na minulih vojaških vajah. Oficir JLA našemu častniku za zaledje vstopa ni dovolil. Ko je le ta protestiral, mu ju oficir le pokazal pisni ukaz predpostavljenega poveljstva, po katerem je teritorialni obrambi do srede decembra prepovedan dostop do njenih lastnih skladišč in, sevede dvig kakršnega koli orožja oziroma tehničnih sredstev.

Očitno je omenjeni oficir ukaz izvajal dobesedno saj mu ni prišlo na misel, da bi moral omogočiti uskladiščenje orožja ter ga tako odvzeti slovenski TO.
To pa je vendarle bila osnovna intenca armade.

Naj v ilustracijo tedanjih razmer pojasnim, da o me kot predsednika občine in njnega sveta za obrambo o zapletih z armado ni obvestil komandant občinskega štaba TO, čeprav bi to bila njegova dolžnost. Pač pa je o incidentu pred skladiščem delavec TO prišepnil svojemu kolegu na občinskem sekretariatu za ljudsko obrambo, ta pa je obvestil svojega predstojnika.

Samo domoljubnemu refleksu delavcev TO in sekretariata za ljudsko obrambo občine Ljubljana Center se imamo zahvaliti, da smo še pravočasno prišli do tako brizantne informacije!

Kot sem izvedel kasneje, so ukaz o prepovedi dostopa do orožja prejeli le poveljniki v TO, ki so bili aktivni oficirji JLA, zato

je razumljivo, da slovenska civilna struktura o njem ni vedela nič.
Presenečenje je bilo popolno!

Takoj po vrnitvi v poslopje republiške skupščine sem ustno informiral predsednika skupščine Mirana Potrča in republiškega sekretarja za ljudsko obramba Janka Kušarja ter ju opozoril, da gre za izjemno resno zadevo.

Očitno je beograjska generaliteta skušala preprečiti, da bi tedanje slovensko politično vodstvo zoper pohodnike na Ljubljano, v skrajni nuji mobiliziralo tudi teritorialno obrambo, kar bi bilo v skladu z nedavno pred tem sprejetimi amandmaji k ustavi Republike Slovenije tudi ustavnopravno možno.

Prav gotovo je tudi omenjena zaostritev z armado prispevala svoje, da je v popoldanskem nadaljevanju seje republiške skupščine, predsedstvo republike predlagalo zelo odločne ukrepe, ki so bili sprejeti z aklamacijo.

Epilog je znan.

Srbi so se ustrašili in neslavno odpovedali svoj "miting resnice" v Ljubljani.

Borut Plavšak
Ljubljana